

PROTOCOL ASBESTVEILIGE LOKALE JEUGDGEBOUWEN

De OVAM, Stationsstraat 110, 2800 Mechelen, KBO 0842.399.963 vertegenwoordigd door de heer Werner Annaert, administrateur-generaal

en

de Ambrassade, Leopoldstraat 25, 1000 Brussel, KBO 0475.787.275, vertegenwoordigd door Eva Vereecke, directeur

en

Bataljong, Ossenmarkt 3, 2000 Antwerpen, KBO 0420.095.617, vertegenwoordigd door Jurgen Sprangers, directeur

en

de Vlaamse Sportfederatie, Zuiderlaan 13, 9000 Gent, KBO 0442.209.637, vertegenwoordigd door Pieter Hoof, directeur

en

Netwerk Lokaal Sportbeleid, August de Boeckstraat 1, 9100 Sint-Niklaas, KBO 0417.039.919, vertegenwoordigd door Jeroen Vanderputte, directeur

Hierna ook "protocolpartners" genoemd.

Komen samen met de Vlaamse regering, vertegenwoordigd door Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme het volgende overeen:

Duiding en situering bij het protocol m.b.t. 'Asbestveilig Vlaanderen 2040'

Met dit sectorprotocol willen de protocolpartners gezamenlijk de jeugdsector en de jeugdsportsector aanmoedigen materialen met asbest in lokale jeugd(sport)gebouwen te inventariseren en de risicovolle weg te laten nemen. Dit met het oog op de realisatie van asbestveilige lokale jeugd(sport)gebouwen. Asbestinventarisatie is daarbij de eerste stap.

Op hun pad naar een asbestveilige gemeente en een asbestveilig lokaal patrimonium biedt dit sectorprotocol ook lokale besturen handvaten tot prioritering voor lokale gebouwen waar kinderen en jongeren hun vrije tijd doorbrengen. Dit in lijn met het Actieplan Asbestafbouw en bijhorende decretale mijlpalen 2032, 2034 en 2040. Jeugdige longen zijn immers extra vatbaar voor asbestvezelblootstelling en vormen daardoor een prioritaire doelgroep. Omwille van deze kwetsbaarheid willen de protocolpartners eigenaars met een lokaal jeugdgebouw van voor 2001 gezamenlijk aanmoedigen werk te maken van een asbestveilig patrimonium binnen de jeugd- en jeugdsportsector..

Dit sectorprotocol 'Asbestveilige lokale jeugdgebouwen' wil eigenaars van lokale jeugd(sport)gebouwen ondersteunen in de realisatie van asbestveilige gebouwen, conform de volgende reeds bestaande decretale bepalingen in het Materialendecreet, waaronder

- de asbestinventarisatieplicht bij verkoop
- de asbestinventarisatieplicht tegen 2032
- de verwijderverplichtingen tegen 2034
- het bereiken van een asbestveilig Vlaanderen tegen 2040
- de beheerplicht voor gebouweigenaars

1.1 ALGEMENE BEPALINGEN

1.2 Doelstelling van het sectorprotocol

Artikel 1

Het sectorprotocol geeft uitvoering aan de beleidslijnen in het Actieplan Asbestafbouw met het oog op een versnelde realisatie van een asbestveilig Vlaanderen tegen 2040. Dit sectorprotocol ondersteunt ook lokale besturen met handvaten in de verdere uitvoering en prioritering naar een asbestveilige gemeente, conform het engagement in de Asbestovereenkomst uit 2018 die alle Vlaamse steden en gemeenten ondertekenden.

Dit sectorprotocol richt zich specifiek naar eigenaars en beheerders van gebouwen tot 2001 en ondersteunt hen bij het asbestveilig maken van lokale jeugd(sport)gebouwen om lokale jeugdverenigingen en lokale jeugdsportverenigingen er asbestveilig hun vrije tijd te laten doorbrengen. De longen van kinderen en jongeren zijn immers bijzonder gevoelig voor de blootstelling aan asbestvezels waardoor deze doelgroep een prioritaire plaats inneemt in het asbestafbouwbeleid.

1.3 Definities

Artikel 2

In dit sectorprotocol wordt verstaan onder:

1. Materialendecreet: het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen en wijzigingen;
2. sectorprotocol: sectorprotocol asbestveilige lokale jeugdgebouwen 2023-2026;
3. lokale jeugdvereniging: een lokaal erkende vereniging voor jeugdwerk met een jeugdaanbod voor personen tot en met 30 jaar;
4. lokale sportvereniging: een lokaal erkende vereniging voor jeugdsport met een jeugdaanbod voor personen tot en met 30 jaar;
5. lokaal jeugdgebouw: een gebouw dat gelegen is in het Vlaams gewest en in eigendom is van een lokaal bestuur, van een lokaal erkende jeugd- of sportvereniging, van een privépersoon of van een andere organisatie met een bouwjaar tot 2001 en dat minstens eenmaal per maand gebruikt wordt voor de ledenactiviteiten van een lokale jeugdvereniging of door de jeugdafdeling van een lokale sportvereniging en dat minstens vijf jaar na de opmaak van de asbestinventaris gebruikt zal worden voor jeugdactiviteiten.
6. aanmelding: aanmelding voor de opmaak van een asbestattest, voor de inzameling van asbestcement of voor ondersteuning bij een asbestincident;
7. aanmelder: de persoon, de instantie en de vereniging of organisatie die een aanmelding doet voor de vestiging; een gebouw of gebouwencomplex voor lokale jeugdinfrastructuur;
8. asbestattest: asbestinventarisattest opgesteld en afgeleverd conform het Materialendecreet;
9. asbestveilig: toestand zoals beschreven in art. 3, §2, 1°/1 van het Materialendecreet;
10. maatregelen om een asbestveilige toestand te verkrijgen: een asbestverwijdering of risicobeheersmaatregel die nodig is om een asbestveilige toestand te verkrijgen;
11. asbestverwijdering: alle handelingen verbonden aan een correcte, wettelijke ontmanteling van het asbestmateriaal, inclusief de inzameling en verwerking van het asbestafval;
12. risicobeheersmaatregel: maatregel zoals beschreven in art. 3, §2, 8°/1 van het Materialendecreet;
13. asbestincident: elke onzorgvuldige handeling met asbestmaterialen of -afvalstoffen of het nalaten van het stellen van de juiste handelingen met asbestmaterialen waardoor potentiële of acute blootstellingsrisico's ontstaan voor mens en omgeving;
14. opleiding: opleiding inzake asbest en asbestverwijdering aangeboden door de OVAM voor beheerders van lokale jeugdgebouwen;
15. ADI: gecertificeerd asbestdeskundige inventarisatie;

1.3 Toepassingsgebied en uitvoeringstermijn van het sectorprotocol

Artikel 3 In dit sectorprotocol wordt de volgende ondersteuning voor lokale jeugdgebouwen geregeld:

1° de ondersteuning voor de opmaak van asbestattesten

2° de ondersteuning voor het verlenen van expertisebegeleiding

3° de ondersteuning voor begeleiding bij asbestincidenten

4° de ondersteuning voor de inzameling van asbestcement

5° het organiseren van opleidingen voor eigenaars en beheerders van lokale jeugdgebouwen.

Dit sectorprotocol beschrijft enerzijds de modaliteiten en voorwaarden voor het geven en ontvangen van deze ondersteuning en anderzijds de engagementen vanuit het werkveld, het jeugdbeleid en het sportbeleid.

Artikel 4 Ook gebouwen die pas na renovatie- of onderhoudswerken als lokaal jeugdgebouw in gebruik zullen worden genomen, komen voor ondersteuning in aanmerking. Gebouwen die gesloopt worden, komen in aanmerking indien het perceel waar deze gebouwen op staan de komende vijf jaar eveneens voor lokale jeugdgebouwen gebruikt wordt.

Artikel 5 De uitvoeringstermijn van het sectorprotocol loopt vanaf de dag van ondertekening door alle sectorpartners tot uiterlijk 1 juni 2026. De sectorpartners maken tegen 1 juni 2026 een gezamenlijke evaluatie op. Na gunstige evaluatie wordt de uitvoeringstermijn stilzwijgend verlengd met steeds een jaar, tot uiterlijk 31 december 2029. Met een grote inhoudelijke wijziging van het sectorprotocol moeten alle protocolpartners en de Vlaamse regering akkoord gaan.

2. ONDERSTEUNING DOOR DE OVAM

Artikel 6 De OVAM biedt aan eigenaars, beheerders en gebruikers van lokale jeugdgebouwen ondersteuning aan voor:

- de opmaak van een asbestattest;
- de inzameling van asbestcement;
- expertisebegeleiding en bijstand bij asbestincidenten;
- opleidingen.

Artikel 7 De OVAM engageert zich om in uitvoering van het Actieplan Asbestafbouw mee opportuniteiten te verkennen binnen bestaande of toekomstige transversale ondersteuningskaders in de jeugd(sport)sector waarmee gebouw-eigenaars lokale jeugdgebouwen versneld asbestveilig kunnen maken.

2.1 Ondersteuning bij asbestinventarisatie

Artikel 8 De OVAM financiert eenmalig de opmaak van een asbestattest voor een lokaal jeugdgebouw.

Om de asbestveiligheid van een gebouw te toetsen via een asbestattest volstaat een standaard niet-destructieve asbestinventarisatie, die wordt door een ADI uitgevoerd volgens het standaard inspectieprotocol. Als de eigenaar van het lokaal jeugdgebouw over concrete renovatieplannen beschikt voor toekomstig gebruik voor jeugd(sport) en deze plannen op eenvoudig verzoek aan de OVAM kan voorleggen, kan voor het betreffende gebouw of gebouwdeel de asbestinventarisatie destructief uitgevoerd worden.

2.2 Ondersteuning bij de inzameling van asbestcement

Artikel 9 Als uit het asbestattest van een lokaal jeugdgebouw blijkt dat de verwijdering van het asbestcement noodzakelijk is om een asbestveilig gebouw te realiseren, zamelt de OVAM op eigen kosten het asbestcement in dat vrijkomt uit het lokaal jeugdgebouw. De OVAM contracteert hiertoe een geregistreerd inzamelaar.

De OVAM voorziet in een brochure voor gebouweigenaars over hoe zij asbestcement veilig kunnen (laten) verwijderen bij lokale jeugdgebouwen. De OVAM voorziet niet in de verwijdering zelf. Kinderen en jongvolwassenen mogen nooit aanwezig zijn bij een verwijdering.

2.3 Expertisebegeleiding en bijstand bij asbestincidenten

Artikel 10 De OVAM kan per lokaal jeugdgebouw één expertisebegeleiding financieren voor een maximum van 16 uren.

Om van deze mogelijkheid gebruik te maken moet de eigenaar van het lokaal jeugdgebouw over een asbestattest beschikken.

Een expertisebegeleiding houdt in dat een ADI op basis van een asbestattest:

- een prijscalculatie (raming) maakt voor de asbestverwijderingen om een asbestveilige toestand te bekomen;
- advies geeft in functie van een meerjaren investeringsplan van het lokaal jeugdgebouw om een asbestveilige toestand te bekomen;
- in voorkomend geval advies verleent in functie van een geïntegreerde aanpak asbestverwijdering en energiemaatregelen.

Artikel 11 De OVAM voorziet in een dringende bijstand door een ADI bij een asbestincident aan een lokaal jeugdgebouw en dit op kosten van de eigenaar van het betreffende lokaal jeugdgebouw. Bij een asbestbrand draagt de OVAM de eerste schijf van deze kost tot een bedrag van 3.500 euro als de gevolgschade van de asbestbrand niet gedekt is door de verzekeringspolis.

Deze bijstand is erop gericht om de eigenaar van het lokaal jeugdgebouw snel een objectief advies of een second opinion te geven om de noodzakelijke vervolgstappen en keuzes te kunnen bepalen. Nadat het asbestincident verholpen is, meldt de eigenaar van het lokaal jeugdgebouw dit aan de OVAM.

2.4 Ontzorging: kennisopbouw en ondersteuning bij inventarisatie en asbestverwijdering

Artikel 12 De OVAM biedt periodiek en kosteloos opleidingen aan op maat van eigenaars en beheerders voor lokale jeugdgebouwen, al dan niet in samenwerking met het lokale bestuur. Hierbij vormt basiskennis inzake asbest een onderdeel.

Artikel 13 De OVAM verleent haar expertise voor de uitwerking van sectoraal communicatiemateriaal, in lijn met de lopende communicatiecampagnes van de OVAM. Onder meer volgende aspecten komen hierin aan bod:

- doelstelling Asbestveilig Vlaanderen 2040;
- aandacht voor de noodzaak tot verwijdering van risicovolle asbesthoudende materialen;
- veilig (laten) verwijderen van asbesthoudende materialen;
- hoe een geschikte aannemer vinden en contracteren voor de aanbevolen asbestverwijdering in het asbestattest
- kosteninschatting van asbestverwijdering;
- actuele subsidiëringmogelijkheden voor lokale jeugdgebouwen.

- de inhoudelijke waarde van een asbestattest en de generieke decretale verplichting voor alle gebouwen met bouwjaar tot 2001 om een asbestattest op te maken.

3. ENGAGEMENTEN VANUIT DE JEUGD- EN SPORTSECTOR

- Artikel 14 De protocolpartners leggen in hun communicatie en binnen de eigen ondersteuningskaders 31 december 2029 mee als streefdatum vast om in alle lokale jeugdgebouwen asbestrisico's te laten inventariseren en gebouweigenaars aan te moedigen voor de gedetecteerde risico's de passende maatregelen te (laten) nemen met het oog op veilig beheer en verwijdering van asbestmaterialen en de realisatie van de relevante decretale mijlpalen 2034 en 2040.
- Artikel 15 De protocolpartners uit de jeugd- en sportsector engageren zich ertoe om hun leden of doelgroep via de eigen kanalen te **informer**en over onder meer:
- de gezondheidsrisico's van materialen met asbest en hoe je er veilig mee kan omgaan in en rondom lokale jeugdgebouwen;
 - de decretale mijlpalen uit het asbestafbouwbeleid en de bestaande wettelijke verplichtingen in de realisatie van asbestveilige lokale jeugdgebouwen, asbestveilige gemeenten en een Asbestveilig Vlaanderen tegen 2040;
 - dit sectoraal ondersteuningskader vanuit de OVAM en andere flankerende of transversale ondersteuning om lokale jeugdgebouwen asbestveilig te maken;
- Artikel 16 De protocolpartners uit de jeugd- en sportsector engageren zich ertoe om hun leden of doelgroep te **stimuler**en om:
- op korte termijn een asbestattest op te laten maken via deze protocolondersteuning;
 - een intern investeringsplan op te maken met voorstel tot prioritering naar een energie-efficiënt en asbestveilig lokaal jeugdgebouw;
 - de maatregelen uit te voeren die nodig zijn tegen 2034 en uiterlijk 2040 om een asbestveilig lokaal jeugdgebouw te realiseren;
- Artikel 17 De protocolpartners uit de jeugd- en sportsector nemen in uitvoering van hun eigen doelstellingen het engagement op mee opportuniteiten te verkennen binnen bestaande of toekomstige transversale ondersteuningskaders in de jeugd(sport)sector waarmee gebouweigenaars lokale jeugdgebouwen versneld asbestveilig kunnen maken.

4. COMMUNICATIE OVER DIT PROTOCOL

- Artikel 18 De regie over de communicatie is in handen van de OVAM maar gebeurt in onderlinge afstemming met de kabinetten van de bevoegde ministers en de protocolpartners.
- Alle leden van de stuurgroep zetten hun communicatiekanalen en samenkomstfora in om beslissingen van de stuurgroep of andere communicatie over dit sectorprotocol te verspreiden.
- Op initiatief van de OVAM kunnen op elk moment nog bijkomende sensibiliseringsmaatregelen, informatierondes en andere communicatieacties genomen worden.

5. GOVERNANCE

Artikel 19 Er wordt een stuurgroep opgericht, bestaande uit de vertegenwoordiging van de protocolpartners. Medewerkers van de kabinetten van de bevoegde ministers kunnen het overleg van deze stuurgroep bijwonen wanneer wenselijk.

De stuurgroep heeft tot doel de goede werking van het sectorprotocol te bewerkstelligen, de werking ervan te evalueren, verbeteringen te introduceren en desgevallend aan de bevoegde ministers aanpassingen aan het sectorprotocol voor te stellen. Dit omvat eveneens het valideren van de algemene voorwaarden bij aanmelding voor zover deze niet in tegenspraak zijn met de inhoud van dit sectorprotocol, noch een verstrenging vormen op niveau van toegang tot het ondersteuningsaanbod.

De stuurgroep organiseert minstens eenmaal per jaar een opvolgingsoverleg.

Artikel 20 De stuurgroep staat gezamenlijk in voor een evaluatie van dit sectorprotocol in 2026 conform artikel 5 van dit protocol.

6. WIJZIGING EN OPZEGGING

Artikel 21 Door middel van een addendum dat ondertekend wordt door de bevoegde ministers kan de stuurgroep in consensus van alle protocolpartners op elk moment wijzigingen van beperkte inhoudelijke aard aan de artikels in dit sectorprotocol doorvoeren.

Artikel 22 Elke protocolpartner kan dit sectorprotocol opzeggen mits het versturen van een aangetekend schrijven aan elk van de andere partijen en mits een opzegtermijn van 1 jaar die ingaat de maand volgend op de maand waarin de opzeg is gedaan.

Zuhal Demir,
Vlaams minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Werner Annaert, Administrateur-generaal OVAM

Eva Vereecke, directeur de Ambassade

Jeroen Vanderputte, directeur Netwerk Lokaal Sportbeleid

Jurgen Sprangers, directeur Bataljong

Pieter Hoof, directeur Vlaamse Sportfederatie